

LA MÚSICA COM A EINA REIVINDICATIVA: LA NUEVA CANCIÓN I LA SEVA INCIDÈNCIA EN LA CULTURA I LA POLÍTICA XILENES

INTRODUCCIÓ

1. OBJECTIU

Analitzar la relació entre: L'art/cultura: *Nueva Canción Chilena*

• Política: institucional/partits + societat civil

2. PREGUNTA INICIAL:

Per què s'utilitza la cançó com a eina reivindicativa dels canvis socials?

3. CONTEXT

- 60's: efervescència social de canvi al món + eclosió de moviments artístics
- Causes: guerres, inestabilitat política per la Guerra Freda, obertura mercats al sistema capitalista.

METODOLOGIA

- Recerca descriptiva - explicativa
- Anàlisi qualitatius
- Consulta de papers, revistes i llibres.
- Entrevistes (semiestructurades): **Eduardo Carrasco** (integrant i director musical del grup *Quillapayún*), **Patricia Díaz** (Gestora Cultural), **Laura Jordán** (Musicòloga), **Rodrigo Sandoval** (Historiador i arxivista)

MARC TEÒRIC

1. ESCOLA DE FRANKFURT

Cultura popular, de masses, politització de l'estètica:

- Adorno, Theodor W. i Max Horkheimer. (1989). Cultura y administración. *Sociológica*. Madrid: Taurus
- Benjamin, Walter. (1983). L'obra d'art a l'època de la seva reproductibilitat tècnica. Barcelona: ED.62/Diputació de Barcelona

2. ESTUDIS CULTURALS FRANCESOS

Cultura i distinció, gust i classificació social:

- Bourdieu, Pierre. (1989). La distinción. Madrid: Taurus

3. ESTUDIS CULTURALS BRITÀNICS

Hegemonia-contra-hegemonia; cultura popular i obrera:

- Hall, Stuart. (1984). Notas sobre la desconstrucción de «lo popular». Dins R. Samuel (ed.), *Historia popular y teoría socialista*. Barcelona: Crítica.
- Williams, Raymond. (1988). La hegemonía. *Marxismo y literatura*, Barcelona: Península.

4. ESPECIALISTES EN LA

NUEVA CANCIÓN

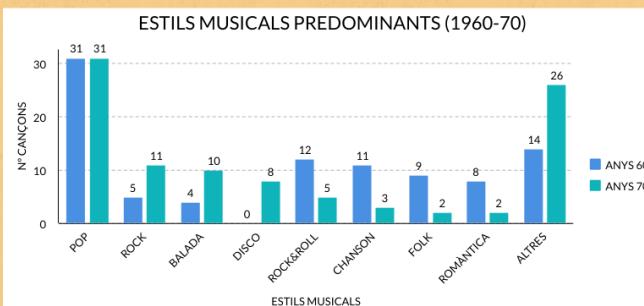
Cultura popular i llatinoamericana, canvis socials, estètica, història xilena:

- Carreño Bolívar, Rubí. (2017). La Rueda Mágica: Ensayos de música y literatura. Manual para (in)disciplinados. Santiago de Chile: Ediciones Universidad Alberto Hurtado
- McSherry, J. Patrice. (2017). La nueva canción chilena: el poder político de la música, 1960 – 1973. Santiago de Chile: LOM Ediciones
- Rodríguez, Javier. (2016). La nueva canción chilena: un ejemplo de circulación musical internacional (1968 – 1973). Revista Resonancias, vol. 20, nº39, pp. 63 –91

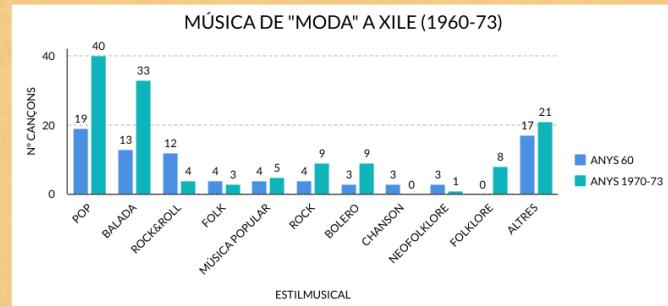
DESCOBERTES

Gràfic 1. Hits a l'Argentina, Espanya, França i Itàlia (1960 - 70)

Nota. Elaboració pròpia a partir de "Hits of the world", de Billboard Magazine (1960 - 70)

Gràfic 2. Hits a Xile (1960 - 73)

Nota. Elaboració pròpia a partir de "Los Hits", de Revista El Musiquero (1960 - 73)

1. Música "de moda"

a la de moviments musicals de caire social (folk ≠ folklore). Es destaquen algunes, però són l'excepció

2. Recolzament a l'art per part govern UP + vinculació artistes - política

→ sembla ser mov. de caire polític, però és per sobretot artístic

3. Producció musical (andina + folklorica) a causa de:

Demanda i l'interès econòmic dels productors;

Partits polítics (PC) creen discogràfiques per difondre'l's (amb interessos polítics - socials)

4. Confluència de 2 tipus de circulació internacional:

→ Acció cultural exterior (ø impacte al context receptiu + ø influència a llarg termini)

→ Diplomàcia musical/pública (creació programa estètic-polític, cerca influenciar el context)

CONCLUSIONS

1

Rellevància del Moviment: llegat cultural + vinculació processos de canvi social - polític

2

Artistes (elit legitimada) desenvolupen una perspectiva contra-hegemònica: articular interessos de les classes socials populars

3

Cultura - art: essencial en el desenvolupament de l'ésser humà; inclús en política

4

Investigacions: només analitzen l'aresta política del moviment. La més important és la de la cultura (futura línia d'investigació)

5

Apropriació política de la cultura ha de ser sempre qüestionada: la política ha de saber estar al servei de la cultura i l'art

6

Processos de canvi social = pròpia dinàmica (es complementa amb la dels movs. socials)